

“Stimuleer zzp’ers hun eigen sociale zekerheid te regelen!”

www.wijregelenhetzelf.nl

Aanleiding

Op 5 juni 2019 sloten kabinet, werkgevers- en werknemersorganisaties een Pensioen-akkoord. Onderdeel van dit akkoord is een verzekeringsplicht voor zelfstandigen tegen arbeidsongeschiktheid. Begin maart 2020 presenteerde de Stichting van de Arbeid een voorstel voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen. Het voorstel, dat momenteel verder wordt uitgewerkt, betreft een verplichte collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering tot de pensioengerechtigde leeftijd, met publieke uitvoering, een flexibele eigenrisicoperiode en een mogelijkheid om een gelijkwaardige of aanvullende verzekering te kiezen via de private markt (opt-out).

Probleem: een ‘one size fits all’ oplossing past niet bij het zzp-schap

De afgelopen jaren is het aandeel zzp’ers in vrijwel alle bedrijfstakken toegenomen. In de praktijk blijkt een groot deel van de zzp’ers (ongeveer 80%) geen voorziening te hebben voor arbeidsongeschiktheid. Dat percentage is te hoog, maar ook vertekend. Immers, niet alle ondernemers zijn 100% afhankelijk van inkomen uit hun onderneming (parttime ondernemer, werkende partner, voldoende spaargeld etc.). Voor hen is het probleem minder urgent. Ons uitgangspunt is dat iedereen in Nederland, ongeacht zijn contractvorm, zeker zou moeten kunnen zijn van een inkomen bij arbeidsongeschiktheid.

Tegelijkertijd zijn zzp’ers ondernemers. Onze deelnemers hebben bewust de keuze gemaakt om te ondernemen voor eigen rekening en risico. Tot dat risico behoort ook arbeidsongeschiktheid. Wij als schenkkringen voorzien zzp’ers die daar behoefte aan hebben in een laagdrempelige en betaalbare voorziening bij arbeidsongeschiktheid.

Dé zzp’er bestaat niet. Dé oplossing bij arbeidsongeschiktheid dus ook niet. Een verplichte (collectieve) arbeidsongeschiktheidsverzekering als ‘one size fits all’ oplossing heeft een aantal grote nadelen:

- ▶ Het is een (onnodig) dure oplossing voor de overheid (stijging collectieve uitgaven) én zzp’ers (onnodig hoge premie).
- ▶ Het past niet bij de (keuze)vrijheid die hoort bij het ondernemerschap.
- ▶ Dekking tot de pensioengerechtigde leeftijd leidt tot hoge kosten, maar gaat voorbij aan het feit dat in de eerste twee jaar ziekte ruim negen van de tien arbeidsongeschikten herstelt.

- ▶ Het duurt jaren voordat een collectieve verzekering effectief kan worden ingevoerd, terwijl veel zzp'ers nu een oplossing willen om hun risico op een inkomensval door arbeidsongeschiktheid te verkleinen.
- ▶ Er is geen breed draagvlak onder zzp'ers voor dit voorstel, omdat:
 - ▶ het voorbij gaat aan de ontwikkeling van werk en de arbeidsmarkt;
 - ▶ zij zich onvoldoende gehoord voelen;
 - ▶ goed werkende bestaande oplossingen onvoldoende zijn meegewogen.

Met andere woorden: er is een probleem, maar de gekozen oplossing brengt op korte termijn het doel (snel minder zzp'ers met een risico op een grote inkomensval door arbeidsongeschiktheid) niet dichterbij. Daarom pleiten wij voor een bredere benadering, voor oplossingen die passen bij het zzp-schap en voor maatwerk i.p.v. een 'one size fits all' oplossing.

Schenkkringen in het kort

- ▶ Schenkkringen bieden zzp'ers financiële dekking bij arbeidsongeschiktheid door gebruik te maken van de schenkgeregeling zoals die in Nederland gangbaar is.
- ▶ Solidariteit is de basis van iedere schenkring, die daarmee functioneert volgens het ultieme omslagstelsel: bij arbeidsongeschiktheid ontvangt de zzp'er donaties van andere deelnemers.
- ▶ Schenkkringen combineren veelal schenken en sparen (en eventueel verzekeren of pensioen) en vormen een laagdrempelig en betaalbaar alternatief voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.
- ▶ Schenkkringen kennen een zeer sterke groei sinds eind 2018.

Waar staan we voor?

- ▶ Zeer lage kosten voor een voorziening met een dekking van twee jaar per casus.
- ▶ Een eerlijke verdeling van de kosten bij verschillende inkomens: iedereen schenkt naar rato van de 'dekking' die ze hebben.
- ▶ Volledige transparantie richting onze deelnemers over hun en onze rechten en plichten alvorens een overeenkomst wordt aangegaan. Op die manier kunnen deelnemers een eerlijke vergelijking met andere producten maken, om zo weloverwogen een besluit te kunnen nemen.
- ▶ Zo breed mogelijke toegang tot schenkkringen voor zzp'ers.
- ▶ Een zekere, veilige en eerlijke omgeving/infrastructuur.

Onze oplossing: stimuleer zzp'ers hun eigen sociale zekerheid te regelen

1 Fiscale prikkel: zelfstandigenaftrek inzetten voor het regelen van arbeidsongeschiktheid

Om op korte termijn het risico van veel zzp'ers op een inkomensval door arbeidsongeschiktheid te verkleinen, is het zaak dat de overheid zzp'ers stimuleert om nu iets te regelen voor arbeidsongeschiktheid. Door een positieve impuls te geven aan het regelen van sociale zekerheid is onze verwachting dat meer zzp'ers een voorziening zullen treffen.

De eenvoudige oplossing ligt in het behoud van de zelfstandigenaftrek en deze fiscale prikkel in te zetten voor het regelen van sociale zekerheid bij arbeidsongeschiktheid. Wij pleiten voor het voorwaardelijk maken van de zelfstandigenaftrek voor het regelen van arbeidsongeschiktheid (verzekering, schenkkring etc.) zodat een serieuze inkomensval door arbeidsongeschiktheid wordt voorkomen.

2 Behoud de wachttijd/eigenrisicoperiode van twee jaar

In het huidige voorstel van polder en kabinet is een wachttijd/eigenrisicoperiode voorzien van twee jaar. Omwille van de betaalbaarheid voor de overheid is het van groot belang dat deze periode van twee jaar voor zzp'ers in stand blijft, welke oplossing er uiteindelijk ook wordt gekozen. Deze twee jaar sluit aan bij de periode van loondoorbetaling in de werknemersregelingen en doet recht aan het feit dat ruim negen van de tien arbeidsongeschikten in de eerste twee jaar ziekte herstelt. Veel zzp'ers vangen de eerste twee jaar ziekte op door deel te nemen aan bv. een schenkkring of door middel van een andere financiële buffer.

3 Marktinitiatieven voor lange-termijn-arbeitsongeschiktheid

Het afdekken van het risico op langdurige arbeidsongeschiktheid is een kostbare gelegenheid, het gaat immers om een inkomensvoorziening tot de pensioenleeftijd. Tegelijkertijd zien wij als schenkkringen diverse initiatieven in de markt ontstaan om dat risico te verkleinen of te dekken. Wij verwachten dat er vanuit de markt in 2023 dekkende oplossingen voorhanden zijn, ruim voordat een eventuele collectieve, publiek uitgevoerde verzekering geïmplementeerd kan zijn. Die initiatieven zijn haalbaar, betaalbaar en brengen niet de hoge kosten en uitvoeringslast met zich mee van een collectieve verzekering. Het is van groot belang dat innovatie en dergelijke initiatieven niet de kop in worden gedrukt door een verplichte collectieve verzekering (de overheid als concurrent). Daarom pleiten wij voor ruime opt-outs op de verplichte verzekering, mocht die er toch komen.

De voordelen van een schenkring boven een collectieve, publieke arbeidsongeschiktheidsverzekering

- ▶ Lagere kosten voor overheid én zzp'ers
- ▶ Keuzevrijheid en brede toegang voor zelfstandigen (geen tot zeer beperkte risicoselectie)
- ▶ Werkende bestaande oplossing
Schenkkringen zijn sterk in opkomst. Er is inmiddels een serieuze markt met veel keuze voor zzp'ers. In tegenstelling tot de verzekeringsmarkt zijn binnen het geheel aan schenkkringen alle zzp'ers welkom.
- ▶ Betaalbaar, laagdrempelig en een betrouwbare en eenvoudige uitvoering
Uitvoering van de schenkringregeling door schenkkringen is eenvoudig: giften worden onderling geregeld, de kosten blijven laag.
- ▶ Innovatief
Schenkkringen ontstaan uit een directe marktvrage, soms zelfs als resultaat van onvrede met het bestaande aanbod van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen van verzekeraars. De innovatiekracht in de sociale zekerheid, waaruit schenkkringen voortkomen, moet – zeker nu werk en de arbeidsmarkt snel veranderen – worden gekoesterd. Nu er al succesvolle marktinitiatieven zijn en marktoplossingen met dekking tot de pensioenleeftijd een kwestie van tijd zijn, is een verplichte collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering onnodig; sterker, die remt de verdere ontwikkeling van innovatief maatwerk, dat aansluit bij het karakter van de zzp'er en bij de ontwikkeling van de arbeidsmarkt.

Contact

Maudie Derks, *kwartiermaker*

maudie.derks@acture.nl

www.wijregelenhetzelf.nl

